

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

De Heere opent harten

Openingswoord ontmoetingsdag Urk 16 september '06

*Welker hart de Heere heeft geopend.
Handelingen 16:14 (ged.)*

Het is noodzakelijk dat ons hart wordt geopend voor de Heere, voor Zijn Woord, voor Zijn dienst en voor Zijn volk. Maar hoe gebeurt dit? Hoe wordt dit werkelijkheid? Zijn er mogelijkheden en krachten in de mens die de deur van het hart openen of is het openen van het hart een eenzijdige Godsdaad, is het een onbegrijpelijk wonder van Gods almacht verricht naar Zijn vrijmacht, een wonder dat plaatsvindt naar Zijn eeuwig en vrijmachtig welbehagen?

Het goddelijke wonder

Onlangs lazen we in de krant de volgende regels: "U moet uw leven aan Christus geven. U moet zelf die stap zetten. Als u het leven niet kiest, hebt u het niet. God breekt niet bij u in. De klink van de deur zit aan de binnenkant." Is het inderdaad zo dat de klink van de deur aan de binnenkant zit? Is dat niet in strijd met Handelingen 16:14 waar staat: "Welker hart de Heere heeft geopend"? Er staat toch niet dat Lydia haar hart heeft geopend? Evenmin staat er dat Paulus het hart van Lydia heeft geopend. Er staat duidelijk dat de Heere haar hart heeft geopend. Daarom schrijven we boven deze meditatie: "De Heere opent harten." In het boek "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop" geschreven door Obadiah Sedgwick, die leefde van 1600-1657, lezen we behartenswaardige zaken.

Sedgwick behandelt in zijn boek de tekst Openbaring 3:20 "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij". We lezen op blz. 49 "U moet een onderscheid maken tussen plicht en bekwaamheid. Ik zeg niet dat een zondaar zijn deur voor Chris-

tus kan opendoen, maar dat hij dit behóórt te doen. Zijn bekwaamheid is wat anders dan zijn verplichting. Alhoewel het waar is dat de zondaar in zijn bekering de deur voor Christus metterdaad opent, toch moeten wij een onderscheid maken tussen hetgeen hij doet door zijn eigen kracht en tussen hetgeen hij doet door een gegeven kracht. Het eerste ontkennen wij en het tweede bevestigen wij." Deze woorden zijn het overdenken waard. Het is de plicht van ieder mens de deur van zijn hart voor Christus te openen.

De Heere eist immers ieder mens op. Er staat duidelijk in Gods Woord: "Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen." Prediker 12:13b. De gevallen mens heeft echter van zichzelf geen kracht om de deur van zijn hart te openen. Dus kan de zondaar in eigen kracht de deur van zijn hart niet voor Christus opendoen. De zondaar kan die deur alleen opendoen door een gegeven kracht. Dat is een kracht die de Heere geeft. Dus komt de bekwaamheid om de deur van het hart te openen van boven. De gevallen mens is immers dood in de zonden en de misdaden. Hij is een vijand en een hater van God. In Adam hebben wij ons hart opengezet voor de satan.

Door de diepe val in het paradijs hebben wij moed- en vrijwillig de deur van ons hart geopend voor de duivel, de wereld en de zonde en hebben wij ons hart hermetisch afgesloten voor de Heere en voor Zijn Woord. Deze werkelijkheid wordt ontkend indien gesteld wordt dat de klink van de deur aan de binnenkant zit. De eis die gesteld wordt aan ieder mens om de deur van hart en leven te openen voor de Heere houdt niet in dat de mens dit in eigen kracht ook kan. De deur van het hart gaat van binnenuit alleen open door gegeven kracht. Van dat wonder zal de Heere dan ook alleen de eer ontvangen. Daar leert Gods kind hier al van zingen: 'Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.'

Het wonderlijke middel

We lezen in Handelingen 16 dat Paulus in de nacht een gezicht zag van een Macedonisch man die hem bad en zeide: Kom over in Macedonië en help ons. De Heere riep om in Macedonië het Evangelie te verkondigen. Maar in Macedonië stond geen grote menigte gereed om welkom te heten, geen menigte die hongerig was naar de prediking van het Evangelie. Toch zou de Heere hier wonderen gaan werken. Gods welbehagen zou ook in Macedonië volvoerd worden. Niemand zou dat kunnen keren. Men komt aan in Filippi, de eerste stad van dit deel van Macedonië. Hier werd Silvanus, de afgod van de landbouw, vereerd. Ook stonden er keizerlijke standbeelden en een triomfboog ter herinnering aan overwinningen behaald door de Romeinen. Op de sabbat gingen zij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden. Dat was dus de plaats waar eredienst werd gehouden. Lydia bevond zich op de plaats waar het Woord werd gebracht. Lydia was een purperverkoopster, van de stad Thyatira, een stad in Klein-Azië. De Heere heeft haar weg zo geleid dat zij in Filippi is terechtgekomen. Er wordt van haar gezegd: "die God diende." Dat houdt in dat zij was overgegaan van het heidendom tot het jodendom. Zij hoorde dus de Schriften van het Oude Testament verklaren. Deze vrouw bevindt zich op de plaats waar Paulus het Woord Gods gaat uitdragen.

De Heere brengt haar onder de prediking van het Woord. Paulus heeft ongetwijfeld gesproken over Wet en Evangelie, zonde en schuld, vergeving en verzoening, veroordeling en vrijspraak en bovenal over het werk van Christus. Zelf had hij geleerd dat eigengerechtigheid niet voor God kon bestaan.

Zelf heeft Hij Christus mogen leren kennen. Paulus heeft gepredikt: Jezus Christus en Die gekruisigd. Het werk van Christus zal zijn uitgestald. Het zal doorgeklonken hebben dat er alleen

zaligheid is in en door het werk van Christus, Die de enige en de volkomen Zaligmaker is. Uit het feit dat Lydia gedoopt is mogen we afleiden dat Paulus niet gezwegen heeft over de onreinheid van de mens en over het alles reinigende bloed van Christus. Paulus zal gesproken hebben over de waarachtige bekering: de afsterving van de oude mens en de opstanding van de nieuwe mens. De Heere opende het hart van Lydia zodat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd. De kanttekening tekent hierbij aan: "Of; zich hield aan hetgeen, enz." Lydia mocht deel krijgen aan de nieuwe gehoorzaamheid, de gehoorzaamheid aan de Heere en aan Zijn Woord. Het heeft de Heere behaagd door middel van de eenvoudige prediking van het Woord Gods het hart van Lydia te openen.

De Dordtse Leerregels spreken ook over de opening van het hart door de Heere. We lezen in hoofdstuk 3 en 4 paragraaf 11 ondermeer: "Hij opent het hart, dat gesloten is; Hij vermurwt dat hard is; Hij besnijdt dat onbesneden is. In den wil stort Hij nieuwe hoedanigheden en maakt dat die wil, die dood was, levend wordt; die boos was, goed wordt; die niet wilde, nu metterdaad wil; die wederspanning was, gehoorzaam wordt; Hij beweegt

en sterkt dien wil also, dat hij als een goede boom vruchten van goede werken kan voortbrengen."

Een rijke bemoediging

We leven in een gevaarlijke tijd. De satan probeert alles om zijn onderdanen vast te houden. De wereld biedt heel veel wat aantrekkelijk is voor het verdorven hart. Het hart van jong en oud is gericht op de dingen van beneden. Wat komt er veel op onze jongeren af. Wie alleen op deze zaken let, wie alleen naar beneden kijkt, wordt moedeloos. Het hart van de gevallen mens staat open voor de dingen van beneden, voor de zonde en de ongerechtigheid, voor alles wat al verder bij God vandaan voert. Hoe zal dit ooit anders worden? Misschien hebt u geprobeerd ernstig, aanhoudend en liefdevol te waarschuwen voor de dingen van beneden. Maar u hebt bemerkt dat alles wat u deed geen resultaat heeft gehad. Dan wordt ervaren dat een mens het hart van een ander niet kan openen voor de Heere, voor Zijn dienst en voor Zijn Woord. Maar weet u wat zo heerlijk waar is? De Heere opent harten. De Heere gaat voort met het volvoeren van Zijn welbehagen. Hebt u daar wel eens troost en moed uit mogen scheppen? Heeft die wetenschap u de knieën doen buigen met de bede: Uw Koninkrijk kome? Steeg de smeking op om opening van gesloten harten? Is dat uw verlangen en uitzien? De Heere wil erom gebeden zijn. Hij ziet graag dat gesmeekt wordt om opening van gesloten harten. Hij maakt het waar: Bid en u zal gegeven worden, klopt en u zal opengedaan worden, zoekt en gij zult vinden. De zon en de maan staan nog aan de hemel. Psalm 72 spreekt hier van. We lezen in deze Psalm (vs. 5): "Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht." Ook in onze tijd zullen er nog mensen bekeerd worden. Ook in onze tijd zullen er nog harten geopend worden. Mag u ervaren hebben dat de Heere op het gebed de prediking van Zijn Woord heeft willen gebruiken tot opening van gesloten harten? Dan is er veel stof de Heere te aanbidden voor de wonderen die Hij heeft gedaan. Vaders en moeders kunnen het hart van hun kinderen niet openen, predikanten kunnen het hart van hun hoorders niet ontsluiten, ambtsdragers kunnen evenmin het hart van gemeentelieden openen, maar de Heere opent harten van zondaren en zondaresen. Is dat geen rijke bemoediging in een tijd waarin zeer veel reden is tot zorg? De Heere gaat ondanks alles door met Zijn werk. Niemand kan

dat keren. Lydia werd bekeerd op één preek van Paulus. Hoeveel preken hebben wij al gehoord? Wat heeft het uitgewerkt? Hebben we het Woord Gods tot op heden langs ons heen laten gaan? Smeek dat de Heere uw hart opene voor Zijn Woord. Hij is de Almachtige. Hij heeft maar te spreken en het is er, Hij heeft maar te gebieden en het staat er.

Bent u wel eens bewogen geweest onder de prediking? Was de oorzaak dat u ernstig ziek was, dat u wonderlijk gespaard was, dat u een ernstig sterfgeval meemaakte in de familiekring of onder uw kennissen? U was enige tijd onder de indruk. U bent bepaalde dingen gaan nalaten en andere dingen gaan doen. Maar na verloop van tijd is alles weer verdwenen. U bent nog in het heden der genade. De Heere klopt nog aan de deur van uw hart en leven. De Heere komt ernstig en welmenend met de oproep tot waarachtige bekering tot u: Bekeert u toch, bekeert u toch, want waarom zoudt gij sterven? Leef toch niet langer voort op de brede weg. Smeek dat de prediking van het Woord Gods gezegend mag worden. Smeek om opening van uw hart.

Het is genade alleen wanneer uw hart geopend is door de Heere. U hebt dat niet uit eigen kracht en uit eigen beweging gezocht. Uw hart stond ten diepste open voor de dingen van beneden, voor de dingen van de wereld. Uw hart was gesloten voor de Heere en voor Zijn Woord. Maar het heeft God behaagd uw hart voor Hem en Zijn Woord te openen. Dat kan nooit meer ongedaan gemaakt worden. Dat is oorzaak tot aanbidding en verwondering. De Heere zal u leiden op uw verdere levensweg en op Zijn tijd doen ingaan in hemelse heerlijkheid. Daar zal het ten volle verstaan worden: "Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen."

A. van Heteren

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In dit nummer van ons blad is als meditatie geplaatst het openingswoord uitgesproken op zaterdag 16 september j.l. op Urk over Handelingen 16:14. Verder zijn de samenvattingen opgenomen die op onze ontmoetingsdag zijn uitgesproken van ds. M.A. Kempeners en ds. M. v.d. Sluys. Van ds. A.v.d. Weerd is het eerste wat verder uitgewerkte deel van zijn toespraak opgenomen. De rest volgt D.V. nog.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDACTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDACTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Ds. P. Roos schrijft voor de tweede maal over "vrucht op de prediking". Ds. J.M.J. Kieviet schrijft opnieuw over het feit dat dr. H.F. Kohlbrugge 150 jaar geleden preekte in Vianen. Ds. M.C. Tanis schrijft over 1 Tim. 4:16 "In de dienst van de Heere." Ds. K. Hoefnagel schrijft verder over Arthur Pink. Tenslotte zijn er twee persberichten geplaatst.

Verschijsning volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 19 oktober verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 12 oktober. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

IN DE DIENST VAN DE HEERE (5)

Waar het op aan komt!

Hebt acht op uzelf en op de leer, volhard daarin; want dat doende, zult gij en uzelf behouden en die u horen. 1 Tim. 4:16

Studie is een woord, waar nogal eens de nadruk op valt. Zeker, het mag bij een predikant niet ontbreken. Er is gezegd: wie niet studeert, is niet bekeerd. Daar zit een kern van waarheid in. Maar dan studie in de allereerste en voornaamste plaats van het Woord van de Heere en het belijden van de kerk. Wie daar intensief mee bezig wil zijn, leeft bij het geladen, rijk gevulde woord: Godgeleerdheid. Het biddend omgaan met het Woord en het belijden der Kerk blijft niet vruchteloos. De historie van de kerk laat het duidelijk zien. Het woord van Paulus tot Timotheüs in vers 16 kan in dit verband geplaatst worden. Veel heeft Timotheüs van zijn geestelijke vader gehoord. Het is niet zo dat Paulus eindelijk eens moest ophouden, dat hij genoeg heeft gezegd. Dat is niet het geval. Er is ook geen sprake van betweterigheid. Voor Paulus staan het ambt en het ambtelijke leven zeer hoog. Het heeft voluit betrekking op de dienst van de Heere. Het is één met het Koninkrijk des Heeren. Het raakt mensen. Daarbij mag de ambtsdrager zichzelf nimmer vergeten. Vandaar het belijden: heb acht op jezelf. Let op jezelf, zie jezelf niet voorbij. Er staat niet: wees zuinig op jezelf of ontzie jezelf. Dat gebeurt doorgaans zonder waarschuwing wel. Timotheüs moet aandacht hebben voor eigen geestelijke leven, godsvrucht en gebedsleven. Daarin mag geen verslapping optreden. Het heb acht op jezelf geldt bijzonder vandaag, want studie, positie, gaven, het hier en daar preken kunnen het zo doen. Men kan er zich aan optrekken, maar het maakt op zich niet zalig. Aangrijpend is het wat Richard Baxter zei december 1655 op een predikantenconferentie: hoe gemakkelijk kunnen predikanten zichzelf misleiden. Het is hun ambt dagelijks te

lezen, te praten en te leren aangaande de hemelse dingen. Dan is het gevaar het ermee bezig zijn tot grond te verklaren. Maar bouwstof verzamelen is nog geen bouwen. Men kan manna voor anderen verzamelen en er zelf niet van eten, er zelf niet van genieten en zich daarmee niet verkwikken. Iemand kan op zijn kamer mooie, goede en nauwkeurige kaarten vervaardigen van landen die hij nooit gezien heeft. Zo kan men anderen de vreugde van de hemel beschrijven en voorstellen maar er zelf met het hart ver van verwijderd zijn. Men kan anderen het hemelse licht aanprijzen wat de eigen ziel niet verlicht. Ook kan men anderen het hemelse licht aanprijzen wat de eigen ziel niet verwarmt. Ernstige woorden. Baxter voegt eraan toe: als predikant wordt men niet automatisch zalig. Hij is een predikant zonder hart die Christus en de genade die hij verkondigt niet in zijn hart heeft. Hoe kunnen woorden zonder zaken zijn. Waar zaken zijn worden woorden onderstreept. Met dit ernstige aangrijpende woord van Baxter, wat gegrond is op de Heilige Schrift, zijn we niet klaar. Een predikant en vanzelf ook een ouderling moeten voortdurend staan onder de kritiek van het Woord des Heeren. Het wassen en toenemen mogen geen vreemde zaken zijn. Zeer schadelijk is het voor predikant en gemeente wanneer er optreedt tevredenheid of geestelijke zelfvergenoegzaamheid, het teren op, het vervallen in clichés. Dan vindt verschrompeling plaats. Welk een gevaren dreigen er en kunnen zo gemakkelijk binnensluipen. Aansporend, maar ook bemoeidigend, sterkend kan het woord van Baxter zijn: als het overdachte Woord in de kracht van de Heilige Geest het hart ontvlamt, het gemoed wordt opgewekt en daardoor in een hemelse stemming komt, dan zullen zij die het horen, delen in de vrucht ervan. Paulus heeft het in zijn woord ook over de leer. Het is opvallend dat Paulus daar al meer over gesproken heeft. In hoofdstuk 1 heeft hij het over de

gezonde leer, waaronder verstaan moet worden de leer van het evangelie. Dat is de genade van en in Jezus Christus. De bekering van hart en leven. Het werk van de drie-enige God in ons. Op andere plaatsen heeft Paulus het ook over de leer. Hij legt zelfs in zijn brieven bijzonder de nadruk op de leer. De zuivere leer. Wanneer we denken aan onze tijd dan staat de leer niet zo hoog genoteerd. Het lijkt een tweederangs zaak te zijn. Het volle accent ligt op het leven. Zeker niet onbelangrijk. Maar de Heilige Geest heeft het steeds over leer en leven. De leer staat voor het leven en niet los van het leven. Het gaat mis met de kerk, wanneer de leer niet meer functioneert en die plaats niet heeft, die ze toekomt, waar ze recht op heeft. Wil men gereformeerd, reformatisch zijn, dan blijkt het confessionele karakter, wat betrekking heeft op leer en leven. Wat geschreven staat van de Pinkstergemeente, Hand. 2, is geen verleden tijd. Calvijn heeft gezegd: de leer was en blijft de ziel van de kerk. Waarvan acte! Paulus wijst Timotheüs op een zeer belangrijke zaak: volhard daarin. Paulus gebruikt een woord, wat zeer beeldend is. Gedacht kan worden aan het feit wat in de derde wereld gebeurt. Elke dag gaat men water putten. Men komt tot de bron. Zo moet er steeds een leven zijn bij de bronnen, door de Heere gegeven. Direct en indirect dient eruit geput te worden wat nodig is tot eigen welzijn en tot het welzijn van de gemeente. In de gemeente ligt de eerste roeping. Wat is het toch nodig dat steeds om de Heilige Geest gebeden wordt door de dienaar zelf en bijzonder voor zijn taak in de gemeente. Het kennen daarvan leidt tot de activiteit en zal niet ongezegd zijn. Paulus zegt: want dat doende zult gij en uzelf behouden en die u horen. De zegen van de Heere werkt en blijkt. Nu moeten we het woord van Paulus goed verstaan. Het wil niet zeggen dat de zaligheid van Timotheüs afhangt. Zalig worden is geheel het werk van de Heere. Het is de vrucht van Zijn genade. Maar gelijk de Heere Zich aan de middelen gebonden heeft, zo werkt Hij geestelijk ook middellijk. In Zijn Woord worden we erop gewezen. Denk ondermeer aan de gelijkenis van de zaaier. Als het gaat over 's Heeren reddende, verlossende liefde, dan worden door Hem tot het kennen daarvan mensen ingeschakeld. Welk een wonder. Wat engelen niet vermogen, daartoe worden mensen geroepen, bekwaamd en geleid. Zij kunnen zelf spreken van zonde en genade. Van verlorenheid en verlossing. Wanneer het dienstwerk en zo

het leven naar het Woord des Heren er mag zijn, zal de persoonlijke zegen, de gemeenschap met de Heere, niet ontbreken. Ook zullen hoorders van het Evangelie van vrije genade geestelijk leven. Het werk zal niet ijdel zijn in de Heere. In zijn verklaring van 1 Timotheüs 4:16 zegt Calvijn: laten

mensen begerig zijn naar roem en hun eigen eerzucht voeden. Laten zij in hun spitsvondigheid voor zichzelf de handen klappen. U, mijn mededienaren, zij het genoeg u toe te leggen op uw behoud en dat van het volk.

M.C. Tanis

TOESPRAAK BEWAAR HET PAND 16 SEPTEMBER 2006

Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens *bijeenvergadert onder de vleugels; en gijlieden hebt niet gewild.*

(Matth. 23:37)

De Heere Jezus schetst een beeld uit het dagelijkse leven. We hebben het allemaal weleens gezien. Een hen met kiekens. En die kuikentjes scharrelen daar rond en hun moeder laat ze rustig begaan. Totdat ze in de gaten krijgt dat er boven dat boerenerf een havik in de lucht hangt. En die roofvogel maakt zich gereed om naar beneden te duiken om één van haar kroost te grijpen en weg te roven. Echter, zodra die kip bemerkt, in welk groot gevaar haar kleintjes zich bevinden, dan waarschuwt ze hen. En dan maakt ze van die korte alarmerende tokgeluiden. En terwijl ze die geluiden laat horen, spreidt de hen haar vleugels uit om daarmee die kuikens te nodigen. En zodra die kleine beestjes hun moeder dat geluid horen maken, dan begrijpen ze instinctief, dat er gevaar dreigt. En van alle kanten komen ze aanrennen om onder die vleugels te schuilen. Ze beseffen zelf eigenlijk niet goed wat er aan de hand is, maar die waarschuwing en die oproep is voldoende voor hen om te komen. En dan kruipen ze weg onder de veilige vleugels van hun moeder. En als ze er dan allemaal zijn, dan gaat die moeder met die kleintjes naar een veilige plaats.

Een andere keer hoort die moederkip een storm aankomen. Dikke wolken trekken samen, ze hoort het geluid van onweer en ze voelt de eerste regendruppels vallen. En weer roept ze haar kuikens bij zich onder haar vleugels.

Maar wee het kuikentje dat niet op die waarschuwingen van die moeder lette. Wee het kuikentje dat op het erf achterblijft. Dat overleeft het niet. Dat komt om in de klauwen van de havik. Of dat verdrinkt in het noodweer.

Met dit beeld geeft de Heere Jezus ten eerste aan wat Hij op deze we-

reld kwam doen: mensen bijeenvergaderen. Mensen waarschuwen en nodigen. En waarom wilde Hij ze bijeenvergaderen? Omdat Hij de mensenmoordenaar van den beginne in de lucht zag hangen. Omdat Hij de donder van Gods gramschap hoorde. En daarom is een heel belangrijk onderdeel van de prediking van de Heere Jezus geweest om mensen te waarschuwen.

Net als de profeten voor Hem. Hij noemt ze ook in de tekst. *Jeruzalem, gij die de profeten doodt en stenigt die tot u gezonden zijn.* God had eeuwenlang profeten gezonden. En hun boodschap was ten eerste waarschuwend. Tegen de afgoderij, tegen de wereldgelijkvormigheid, tegen het verlaten van de Heere. Centraal in hun prediking stond de grote en doorluchtige dag des Heeren. De dag van het gericht. In dat verband hebben de profeten dringend gewaarschuwd. *Bekeert u, bekeert u, waarom zoudt ge sterven.*

Wel, de boodschap van de Heere Jezus was niet anders dan die van de profeten. Met één verschil. Niet één profeet heeft zó ernstig gepredikt. Niet één profeet heeft zijn prediking met zulke vreselijke beelden geïllustreerd als de Heere Jezus. Hij sprak over de buitenste duisternis, waar weinig is en knersing der tanden. Hij sprak over de plaats waar hun worm niet sterft en waar het vuur niet uitgeblust wordt.

Maar niet alleen dat. Behalve de waarschuwingen waarmee de hen haar kuikens riep, lokte ze haar kleintjes ook, door middel van haar uitgespreide vleugels. En daarmee bood ze hen veiligheid aan.

Zo hebben de profeten ook gepredikt. Zij hebben niet alleen maar gewaarschuwd. Maar er waren ook de liefelijke nodigheden tot de zaligheid. *Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, want Ik ben God en niemand meer.* Zo heeft de Heere door middel van Zijn profeten Zijn vleugels opgeheven. *Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort, en uw ziel zal leven.*

En dat kenmerkte de boodschap van

de hoogste Profeet en Leraar. *Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven.* In de vorm van liefelijke nodigheden heeft Hij geprobeerd mensen te lokken en te trekken tot de zaligheid. *Indien iemand dorst heeft, die come tot Mij en drinke.*

De Heere Jezus was als de hen, die haar vleugels ophief en haar kleintjes riep. Zo heeft Christus Zichzelf gepredikt als de Weg, de Waarheid, en het Leven. Als de enige veilige Schuilplaats die er is. *Ik ben gekomen, om te zoeken en zalig te maken wat verloren was.* Hij heeft Zichzelf gepredikt als de Borg, Die gekomen was om Zijn leven te geven tot een rantsoen voor velen. Hij heeft hen veiligheid geboden. Onder Zijn vleugels, achter Zijn bloed.

Dat heeft Hij ook onder ons gedaan. Niet alleen heeft Hij mensen bijeen willen vergaderen door profeten vóór Hem, maar ook door de apostelen en evangelisten ná Hem. In Zijn Naam moet gepredikt worden: bekering. De ernstige waarschuwing om te vlieden voor de toekomstige toorn.

In Zijn Naam moet ook gepredikt worden: vergeving van zonden. Hij breidt Zijn vleugels uit en Hij lokt en nodigt om de toevlucht tot Hem te nemen.

Ook onder ons heeft Hij herders en leraars gezonden. Met de boodschap van zonde en genade. Niet alleen heeft de Heere Jezus door Zijn dienaren gewaarschuwd, maar er is ook liefdevol en ruim genodigd. Dat er een Schuilplaats is onder de vleugels van de Heere Jezus. Dat er vrede is door het bloed des kruises.

Toen de hen haar alarmerende getok liet horen en haar vleugels wijd uitspreidde toen kwamen de kuikens. Zo snel ze konden, overal vandaan. Maar wat bij de natuur ingeschapen is, dat blijkt bij de mens, de gevallen mens afwezig te zijn. De Heere Jezus riep de mensen op tot bekering, maar wat moest Hij zeggen? *...en gij hebt niet gewild!*

Daarmee zegt de Heere Jezus dat wij een kwade wil hebben. Een wil om bij God vandáán te gaan. Een wil om ongehoorzaam te zijn. Maar een wil om ons tot de Heere te wenden en om behouden te worden, die hebben we niet. We hebben geen wil om de roepstemmen gehoorzaam te zijn en de nodigheden aan te nemen.

U ziet: de Heere Jezus legt hier de nadruk op onze onwil. Hij zegt niet: 'Gij hebt niet gekúnd!' Maar: 'Gij hebt niet gewild!' Inderdaad, we kunnen ook niet. Maar weet u wanneer een mens daar achter komt? Als hij een

nieuwe wil krijgt. Als een mens in beginsel verlost wordt van zijn onwil. Als je écht gaat willen, dán kom je erachter waar Paulus achter kwam: *Het willen is wel bij mij, maar het goede te doen dat vind ik niet.*

Wij draaien dat graag om. Als de prediking appellerend en nodigend is, dan komen we al direct met die onmacht aan. 'Ja maar, we kunnen toch niet? Er moet toch een wonder gebeuren? En de Heere moet er toch Zelf aan te pas komen? En 't is allemaal waar. *Waarheden.* Alleen, als we ons erachter verschuilen, dan worden die *waarheden leugens* in onze mond. En daar moeten we toch maar eens meer aan denken. Dat het geen pas geeft om altijd te zeggen: 'God moet het doen. Ik kan me niet bekeren' En ondertussen door blijven leven in je onbekeerlijkheid. Want denkt u dat de Heere daar straks genoeg mee neemt? Op de dag dat u voor Zijn rechterstoel staat? Als Hij vragen gaat stellen. We zullen verstommen en op duizend vragen geen antwoord hebben. *Gij hebt niet gewild!*

Ondertussen gaat dat de Heere Jezus zeer aan Zijn hart. Het smárt Hem dat mensen niet tot Hem willen komen. Dat blijkt wel uit wat Lukas bij deze geschiedenis opmerkt. *En als Hij nabij kwam, en de stad zag, weende Hij over haar.* Voordat Hij de woorden van onze tekst uitsprak, zo zegt Lukas, barstte de Heere Jezus in luid snikken uit. De ontroering overweldigde Hem en deed Hem huilen als een kind. De woorden van onze tekst werden door Hem niet misprijzend gemompeld, hoofdschuddend. Nee, die heeft de Heere Jezus uitgeroepen! *Jeruzalem! Jerúzalem!* Daar heeft Hij al Zijn verdriet om dat volk in uitgeroepen. *Gij hebt niet gewild!!*

Moet de Heere Jezus dat ook van u of van jou zeggen? *Gij hebt niet gewild.* Hoe lang hebben we het nu al gehoord, dat er buiten Jezus geen leven is? Hoe lang verkeren we al onder het aanbod van genade? En waarom komen we dan niet?

Kunt u uw hart niet meekrijgen? David kon dat ook niet en daarom bad hij: *neig mijn hart en voeg het saâm.* Is uw hart zo vuil en vies van de zonde en de ongerechtigheid? *In Hem is er een fontein geopend tegen de zonde en tegen de ongerechtigheid.*

Hebt u last van die vijandige onwil? De Dordtse Leerregels zeggen dat de Heere in de wedergeboorte onder andere maakt, *dat die niet wilde nu metterdaad wil.*

Kunt u niet bij Hem komen, hebt u geen voeten om te gaan? Christus is niet alleen gekomen om zâlig te maken wat verloren was, maar ook om te zóeken wat verloren was. En waar zoekt Hij zulke mensen? Op die plaats waar ze liggen. In hun verlorenheid.

De Heere heeft erop gerekend dat u geen enkele bekwaamheid bezit om tot Hem te komen. Dat u alles mist. En daarom heeft Hij het gezegd: *Al wat u ontbreekt, schenk Ik, zo gij 't smeekt, mild en overvloedig.*

Het kuikentje dat opgeschrikt werd door de gevaren, kwam bij de moeder tot rust. Onder haar vleugels was het veilig. En zo biedt de Heere Jezus in Zijn Woord álles aan wat een arme verloren zondaar nodig heeft. Veiligheid. Vergeving. Troost.

Zo gij Zijn stem dan heden hoort, geloof Zijn heil- en troostrijk Woord verhardt u niet, maar laat u leiden.

M.A. Kempeneers

zeten door de duivel zelf spreekt de slang de vrouw aan met een vraag die de Heere verdacht maakt: *"Heeft God ook gezegd...?"*

Kohlbrugge begint met het voor de waarheid van Gods Woord op te nemen. Ook in zijn tijd al waren er allerlei stemmen uit liberale en Schriftkritische hoek die de Bijbel op de snijtafel legden. De theorieën van bronnensplitsing etc. zijn juist in zijn eeuw bedacht. Tijdens zijn studie in Utrecht zal de jonge Frits er terdege mee in aanraking zijn gekomen. Zijn eigen proefschrift over de Messiaanse betekenis van Psalm 45 had uit die hoek heel wat tegenstemmen opgeleverd. Desondanks moesten ze hem de doctorstitel toekennen, zelfs met het predikaat *cum laude.*

In de preken van Kohlbrugge behoort het niet tot het eerste front, maar als het erop aankomt blijkt hij pal te staan voor de betrouwbaarheid van de Heilige Schrift. Kohlbrugge beseft maar al te goed dat, wanneer deze grondslag wordt weggenomen, het Woord van de Heere geen enkele zeggingskracht meer heeft.

Daarom laat hij aan het begin van deze preek met enkele zinnen ook op dit punt een duidelijk geluid horen. Het is naar zijn overtuiging een boodschap die door moet klinken, niet alleen tot het kerkvolk, maar tot in de academiën toe. Sprekend over dat eerste vers uit zijn teksthofdstuk zegt hij: *"Is dit waarheid of verdrinking? Wie een Christen wil zijn en niet een Mohammedaan of ook een ongelovige, die bewijze dit allereerst daarmee, dat hij Gods Woord geheel voor Gods Woord houdt. Het is volkomen duidelijk, dat wij hier geschiedenis voor ons hebben. Het past de mens niet tot verdrinking om te werken wat door Gods Geest is geschreven als iets dat geschied is"* [20].

Opvallend is de bewoording die Kohlbrugge hier hanteert: *"het past de mens niet..."* Eerder in zijn preek wees hij erop dat 'zonde' vooral dit is, dat de mens niet in zijn stand van schepsel blijven wil. 'Zonde' betekent: de mens is van zijn plaats af. Zijn plaats van schepsel tegenover de grote Schepper. Zijn plaats van gehoorzaam kind ten opzichte van zijn goddelijke Vader. Wel, datzelfde blijkt als de eigenmachtige mens het beter wil weten dan de Heere, die ons Zijn Woord gaf. Als die mens dat Woord eigenmachtig gaat beoordelen. Als hij gaat schiften tussen wat waarheid en wat verdrinking is. Wanneer dat gebeurt, dan signaleert Kohlbrugge dezelfde tendens als die in het paradijs

DR. H.F. KOHLBRUGGE OP DE KANSEL VAN VIANEN, 150 JAAR GELEDEN (4)

We zitten nog steeds onder het gehoor van ds. H.F. Kohlbrugge, als hij preekt over het derde hoofdstuk van Genesis. De prediker is inmiddels zo'n tien minuten aan het woord en is bezig om zijn eerste punt verder te ontvouwen. Plaats: de grote dorpskerk van Vianen. Tijdstip: de avond van zondag 29 juni 1856.

In het eerste punt van de preek komen *"'s mensen diepe val en moedwillige overtreding"* aan de orde. Vorige keer schreef ik er over. Kohlbrugge schroomt niet om de zonde van de

mens als schuld te tekenen. De oorzaak van de val ligt niet bij de Heere, maar ze ligt bij de mens zelf. De door God geschapen mens was niet tevreden met de plaats, de *"stand"* die de Heere hem gegeven had. Hij wilde als God zijn. En dat wil de mens nog!

waarheid

Het deel van zijn preek dat Kohlbrugge tot dusver uitsprak, was eigenlijk nog maar een inleiding. Nu komt hij bij zijn tekst. Het eerste vers van Genesis 3 spreekt over de slang die listiger was dan alle andere dieren. Be-

tevoorschijn kwam. De mens wil niet in zijn *stand*, niet op zijn plaats blijven. Echter, zo zegt Kohlbrugge scherp, *"het past de mens niet...!"* Want ondertussen krijgt de duivel zijn zin. *"De verleider heeft de mens zeer zeker ver genoeg, als hij hem wijs kan maken, dat hij niet in het paradijs is geweest, ja dat hij in het geheel niet bestaat"* [21]. Als de duivel het zover krijgen kan, dat de mens zijn schouder ophaalt bij de geschiedenis van Genesis 3, dan heeft hij opnieuw zijn zin. Ach, het is maar verbeelding en verdichting – dat wij komen uit het ongeschonden paradijs..., dat de mens door de duivel is verleid..., dat wij vrijwillig en moedwillig van God zijn afgevalen..., dat er so-wie-so een duivel zou bestaan... Waar Gods Woord dus zijn gezag verliest en waar de waarheid van dat Woord ontkend wordt, daar kan de verleider ongestoord zijn gang gaan.

verleiding en hoogmoed

Kohlbrugge neemt nu zijn hoorders bij de hand en leidt hen langs de beginwoorden van Genesis 3. Buitengewoon aangrijpende woorden zijn het. De prediker geeft er het grootst mogelijke gewicht aan. Dat gewicht wil hij op de zielen van zijn hoorders planten. Hij doet dat door vooral (opnieuw) het wezen van de zonde aan te wijzen.

Het eerste aspect dat hij aanwijst – hoe kan het ook anders in dit verband – is het kenmerk van de **verleiding**. Zo gold het in het paradijs. Maar zo geldt het nog. Als Kohlbrugge spreekt over het vreselijke gebeuren in het paradijs, bedoelt hij tegelijkertijd de actualiteit van de zonde aan te wijzen. Want de listen van de duivel zijn nog even groot. Zijn verleidelijke spreken heeft hij nog steeds niet verleerd. Op welk punt zoekt de boze de mens te verleiden? Kohlbrugge, over het effect bij Eva: *"... haar zinnen werden afgetrokken van de eenvoud die in Gods gebod lag"* [23]. Waarom is de vrouw niet direct weggevlucht? Waarom heeft ze de slang niet de mond gesnoerd? Dat had toch van Eva verwacht mogen worden?! Kohlbrugge vlecht door zijn woorden heen een vermaning in de richting van Gods kinderen, wetend dat zij ook kinderen van Eva zijn. *"Zijt gij verstandiger in de dingen Gods? Kent gij niet van kindsbeen af Gods gebod? Hoe eenvoudig is toch alles wat God zegt: Ik ben uw God. Ik heb u verlost. Ik zal voor u zorgen. Houd u aan Mij. Geloof alleen. Wees tevreden met uw stand!"* [23].

Als nu Eva voor die verleiding al viel, wie is dan de gevallen mens? *"Ach, wilden wij het allen voor Gods aan-*

gezicht weten, wat de droeve ondervinding ons immers leert! Voor de verleiding waren en zijn wij allen wat stro voor het vuur is. Hier kan de sterkste zichzelf niet bewaren. Welzalig hij, wien God genadig is!" [24]. Wees erop bedacht, zegt Kohlbrugge: tot op deze dag toe verdraait de duivel het goede Woord van God. Hij is een verleider die niet anders wil dan alles wat bij God is, op losse schroeven te zetten. *"Waar God beslist spreekt, daar zet de duivel er een vraagteken achter. God zegt: zo is het! De duivel: zou het wel zo zijn?"* [24].

Maar laten we de zonde niet slechts zoeken in de pogingen van de zijde van de duivel. De geschiedenis van Genesis 3 laat zien dat zijn verleidelijk spreken aansluiting vindt bij de mens. Zelfs bij de mens in de rechte staat. Wat blijkt dan vooral? Dat er in het hart van de mens **hoogmoed** schuilt. De voorstelling om als God te zijn, ondervindt immers directe bijval.

Het is op die menselijke hoogmoed dat Kohlbrugge nu wijzen gaat. *"Wat de slang spreekt, dat maakt de mens blij en het vereert hem, en – de eerste stap op weg naar de val is gedaan! Wij voelen ons geveleid, wij worden trots en hoogmoedig, wij laten ons met de verleider in, en hij heeft reeds half gewonnen"* [25]. Het wijst ons er opnieuw op dat wij mensen niet tevreden zijn met de stand, de plaats die de Heere ons gaf. De duivel weet dat maar al te goed.

"Hoe brengen wij die vrouw ten val? – Dat was de beraadslaging van de hel. En het antwoord was: wij brengen haar en de man ten val en doen met beiden wat wij willen, als wij hun de kennis van goed en kwaad bijbrengen, de waan van een hogere volmaaktheid dan die er gelegen is in het beeld Gods, van een groter bezit dan zij hebben bij het bewaren van Gods gebod, van een hoger genot dan zij deelachtig zijn in hetgeen God hun gegeven heeft, in de stand en de positie waarin Hij hen geschapen heeft" [28].

Het blijkt: de boze hoeft slechts even iets van het goede Woord van de Heere te verdraaien – en dat zelfs op een heel doorzichtige manier – en zie, daar valt de mens al. Omdat zijn verleiding ons precies geeft waar we op uit zijn. Wij willen wat zijn. En de verleider bedient ons op onze wenken. Ach, zegt Kohlbrugge, wij erkennen niet wie we werkelijk zijn en hoe we zijn. En we erkennen niet waar we zijn. Namelijk, van onze plaats af. Ons hoogmoedig hart wil groeien en heersen. Ja, zelfs als God zijn. Het is een en al hoog-

moed... In dit verband denk ik aan het woord van de kerkvader Augustinus in een van zijn preken: *"God is al nederig – en wij zijn nog hoogmoedig."*

kennis

Tegen het eind van zijn eerste punt wijst Kohlbrugge het dwaze van de zonde aan. De Heere roept welmenend tot de mens: *"Mijn zoon, geef Mij uw hart!"* Waarom toch, zo vraagt de prediker zich af, waarom toch wil ik dat niet? Waarom zoek ik toch daarin niet mijn rust? *"Waarom geef ik het niet geheel en al Hem in handen, opdat Hij alleen mij verder gelukkig maakt? (...) Waarom zet ik mijn hart zo bereidwillig open voor de influisteringen van de duivel om mij te laten kwellen met zorgen, hoe ik datgene van mij afhoud, wat in mijn ogen kwaad is..."* Het is duidelijk dat Kohlbrugge met deze en dergelijke vragen zich inleeft in de aanvechtelingen van Gods kinderen. De innerlijke strijd van de onheilige heilige. Die belijden moet dat hij het goede dat hij wil, niet doet en dat hij het kwade dat hij niet wil, toch doet! Kohlbrugge wijst hen de weg: *"In het onzichtbare Gods, o mens!, ligt het voor u heerlijk zichtbare, dat God u zal laten zien en genieten op Zijn tijd. In God, in Zijn gebod ligt ons leven, heel ons leven..."* [31].

Wat is kenmerkend voor het leven met de Heere? Kohlbrugge kan het niet nalaten vooruit te grijpen op wat hij in het vervolg van zijn preek zal gaan zeggen. Het leven van Gods kinderen kenmerkt zich door strijd en troost, door kastijding en zaligheid: *"De roede van de boom der goddeloosheid die wij met behulp van de duivel hebben geplant, geselt ons ons leven lang. Welzalig hij, die midden in zijn doodsangsten onder zulke slaggen genezing vindt in de striemen van zijn Borg"* [33].

Wat is u nodig om getrouwd te leven en zalig te sterven?, zo vraagt de ook bij Kohlbrugge zo geliefde Heidelberg. Het antwoord begint met te wijzen op de noodzaak van de kennis van mijn ellende: *"ten eerste hoe groot mijn zonde en ellende zij."* Welnu, met deze zelfde belijdenis eindigt in deze preek Kohlbrugge zijn eerste punt. Onmisbaar is het dat ik weet wie ik voor God ben: dat ik een mens ben en niet meer. *"Wilden wij nog maar weten hoe diep wij gezonken zijn – nog maar weten dat wij niets meer om en aan ons hebben om onze schande op de duur te bedekken"* [35]. Maar wat deden Adam en

Eva? Ze probeerden hun schande voor zichzelf en voor elkaar te verbergen. Ze vlochten vijgenbladeren en maakten zich schorten. Kohlbrugge trekt de lijn door. Hij sluit zichzelf in en geeft daarin aan dat hij weet wie ook hij is. *"Maar wij doen niet anders. God heeft de mens recht gemaakt, maar zij zoeken vele vonden. Dat is de valse godsdienst van bedekking met klede-*

ren van eigen maaksel. (...) Dat dekkleed moet te smal zijn, als men zich eronder wil neervlijen, en alleen als de Heere uit vrije ontferming komt en Zijn vleugel over ons uitbreidt, is onze naaktheid bedekt" [36]. Dan alleen!

J.M.J. Kieviet

INGAAN VAN DE VOLHEID VAN HEIDENEN EN GANS ISRAËL

Welmenend heeft Christus de inwoners van Jeruzalem genodigd om de toevlucht te nemen onder de schaduw van Zijn vleugelen. Wenende heeft Christus gewaarschuwd voor de komende verwoesting van stad en land. *Ziet, uw huis wordt u woest gelaten.* Spoedig daarop zijn de profetieën in vervulling gegaan. De romeinse bezetter heeft na belegering de stad ingenomen. Bewoners werden gedood, bezittingen werden geroofd. De tempel werd verwoest. Woningen werden verbrand. Schatten werden weggevoerd naar Rome.

Moest de joodse tempelstad vallen om in het heidense Rome de boodschap van de Verlosser te brengen? Waarom die vreselijke val?

In de brief aan de Romeinen lezen we het antwoord.

Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt, bij uzelf), dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. En alzo zal geheel Israël zalig worden; gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob (11:25-26).

Dit gedeelte is geschreven om de christenen in Rome te vermanen. Er is totaal geen reden om u boven de joden te verheffen. Nog minder om u tegen hen te verzetten omdat zij de Christus gekruisigd hebben. Laten we er op letten in welk verband de tekst staat.

In de eerste drie hoofdstukken van de Romeinenbrief wordt beschreven in welke diepe ellende alle mensen gekomen zijn door de val in Adam. Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet; want wij hebben te voren beschuldigd beiden Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn (3:9). Want wij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods (3:23). God is niet

alleen een God der Joden, maar ook der heidenen (3:29).

Dan wordt in Romeinen 4-8 de weg ter verlossing beschreven. Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus (5:1).

Maar voor het leven der dankbaarheid wordt beschreven in Rom.12-16 wordt in Rom.9-11 geopenbaard wat de reden is dat er een deksel op het aangezicht van de joden ligt.

Wat zijn de schellen die op de ogen van mensen liggen zodat zij de Christus der Schriften niet zien? Christus wordt toch in de wet en de profeten geopenbaard.

De psalmen spreken toch ook van Hem Die komen zou?

Wat is de oorzaak dat zij zich verhard hebben tegen het evangelie van vrije genade?

De kanttekeningen zeggen dat het hun ongehoorzaamheid is geweest.

Er is in de tijd van Paulus maar een klein deel dat tot de gehoorzaamheid van het geloof is gekomen. De bijbel noemt het een rest. In de tijd van de verkondiging van het evangelie van Christus is er een overblijfsel naar de verkiezing van Gods genade. De kanttekeningen zeggen: God heeft nog enige Joden laten overblijven, die het Evangelie niet verwerpen maar aannemen, en krachtiglijk geroepen zijn. Het overgrote deel verwerpt het en heeft zich verhard. Het merendeel bleef zich verzetten tegen de woorden van Christus. Enkel zijn tot bekering gekomen. Zij die hun eigen wijsheid hebben verloren, zijn door Christus wijs gemaakt tot zaligheid. Harde harten werden verbroken als bij Lydia, zodat men acht ging geven op wat aangaande Christus gesproken werd.

Dat is het geheimenis wat hier wordt geopenbaard. Die verharding van ongehoorzaamheid zal tot het einde over een deel van Israël blijven.

Dat moet niet ontmoedigen, maar verootmoedigen. Dat moet uit liefde tot het volk der Joden te meer ons be-naarstigen om de enige Naam bekend te maken. Want nog is er plaats onder de vleugelen des Heeren. Nog is Zijn huis niet vol. Nog moeten er naar goddelijke verkiezing, in de tijd worden toegebracht. Zowel uit de heidenen, maar ook uit de joden. Het volle aantal is er nog niet.

Wanneer zal dat aantal bereikt zijn?

Er zijn verklaarders geweest die op grond van dit gedeelte grote verwachtingen hebben gehad voor de zending en voor de evangelie verkondiging onder de joden. Vaak hebben zij die verwachting uitgesproken als ze de ernst van de eindtijd zagen. Ze hebben op de veranderingen gewezen die er aan de kant van de heidenen lagen, waardoor het oude bondsvolk niet tot jaloersheid werd verwekt. Men heeft er om gebeden dat God aan het einde der tijden nog een bijzondere bloeitijd zou doen komen. Vaak kwam men tot deze uitleg door in dit gedeelte de woordjes 'totdat' en 'alzo' als een bepaling van tijd te lezen.

Anderen hebben zelfs gemeend dat daarom het wereldeinde nog niet nabij kan zijn, want er moeten eerst toch nog grote verdrukkingen komen?

De Schrift is echter duidelijk dat er voor die gedachten geen grond is te vinden. Er zal niet eerst een bloeitijd voor heidenen komen en daarna nog een bloeitijd voor de joden. Hier wordt geen grond tot speculatie geboden dat het merendeel der joden nog tot bekering zal komen. Er staat niet, zoals de Nieuwe Bijbel Vertaling ons wil laten geloven dat 'Slechts een deel van Israël werd onbuigzaam, en dat alleen tot het moment dat alle heidenen zijn toegetreden. Dan zal heel Israël worden gered'.

Onze Statenvertaling geeft tegenover allerlei chiliastische gedachten de betekenis goed weer. Hier wordt niet gesproken over de tijd wanneer de laatste dingen zullen gaan geschieden. Maar hier wordt bekend gemaakt de wijze waarop deze dingen gebeuren.

Het zal op geen andere wijze geschieden dan de eeuwen door Gods volk verlost werd. Telkens weer als de Christus gepredikt wordt is het de welaangename tijd. Overal tot wie God wil en wanneer Hij wil, worden de verkondigers van die zeer blijde boodschap gezonden met bevel van geloof en bekering. Heden, zo Gij Zijn stem hoort, verhardt uw harten niet, maar laat u leiden.

Nu is het de kostbare genadetijd. Nu is de dag der zaligheid. Nu wordt de weg en de wijze van zalig worden bekend gemaakt. In Christus alleen en in een ander geen.

Laten we ons daarom verre houden van speculaties over de eindtijd. Maar laten we leren dat de Verlosser uit Sion komt. Dit is een aanhaling uit Jes.59. Daar staat dat de Verlosser tot Sion komt. En de kanttekeningen zeggen dat dit betekent: 'voor Sion, dat is voor de uitverkoren Joden, voor de ware Israëlieten, voor de gelovigen en boetvaardigen.'

De Verlosser is uit Sion gekomen. Naar Zijn bloedverwantschap een Jood. Om hen als een Goël uit het verderf te trekken en te verlossen. Zullen we dan het volk waaruit Hij gekomen is niet liefhebben? Zullen we hen niet laten horen wat de wijze van zaligworden is?

Want als straks de joden en de heidenen zullen ingaan, dan zal het langs geen andere weg dan dat ze uit het verderf uitgaan. Wedergeboren door

de Heilige Geest tot een levende hoop. Bekeerd van de ongerechtigheden en geschonken de enige gerechtigheid van Christus. Vergeven al hun zonde en gegeven al Zijn genade.

Met onze Nederlandse Geloofsbelijdenis belijden we, 'volgens het Woord Gods, dat, als de tijd, van den Heere verordend (die allen creaturen onbekend is), gekomen, en het getal der uitverkorenen vervuld zal zijn, onze Heere Jezus Christus uit de hemel zal komen, lichamelijk en zienlijk, gelijk Hij opgevaren is, met grote heerlijkheid en majesteit ... En aangaande degenen die alsdan nog leven zullen, die zullen niet sterven gelijk de anderen, maar zullen in een ogenblik veranderd en uit verderfelijkelijk onverderfelijkt worden.'

Is dat uw gebed, wat u wenende voor de wereld en voor Israël doet? Hij maakt op hun gebeden, gans Israël eens vrij, van ongerechtigheden, zo doe Hij ook aan mij!

M.v.d.Sluis

VRUCHT OP DE PREDIKING (2)

We willen in dit artikel speciale aandacht geven aan het tweeledige doel, dat in de visitatie-vraag genoemd wordt: Is er vrucht op de prediking, uitkomend in geloof en bekering en in een opwassen in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus, zodat u kunt spreken van een gebouwde worden van de gemeente?

Het gaat om twee dingen: bekering en geloof alsook groei in het geloofsleven. Het zijn de twee lijnen die de Catechismus trekt: Bewaar en vermeerder Uw kerk. We moeten oog hebben voor deze beide aspecten.

Men kan deze beide lijnen verwaarlozen, zodat we slechts een van beide beklemtonen. In de kring van onze kerken zullen de accenten heel verschillend gelegd worden. Gaat men ervan uit, dat er zeer velen onbekeerd zijn in de gemeente, dan beklemtonen we vooral de bekering en het geloof. Bekeert u en gelooft het evangelie, zo klinkt door alles heen, telkens weer, iedere zondag.

Het komt in deze tijd ook heel vaak voor, dat men eigenlijk de gedachte heeft dat de gehele gemeente deelt in de genade. We komen toch naar de kerk en bewijzen daarmee toch dat het ons ernst is? De oproep tot een principiële eerste omzetting en verandering

lijkt achter de rug te liggen; deze opdracht is bij wijze van spreken uitgevoerd en we moeten het nu voortaan hebben over de dagelijkse bekering, over een groei in het geestelijke leven. U hoort misschien ook wel eens om u heen zeggen: ik wil groeien in mijn geloofsleven. Het wordt algemeen om te spreken over "mijn geloof"; alsof bekering een gepasseerd station is.

Vele jaren geleden zei een mede-ambtsbroeder eens tegen me dat de gemeente die hij diende een gearriveerde indruk maakte. Hij heeft toen eens tegen de gemeente gezegd: Wat heb ik als predikant hier eigenlijk te doen? U bent er in feite allemaal al, zo denkt u.

De beide in de vraag genoemde elementen worden op die manier uit elkaar geplozen en men wordt eenzijdig in de prediking. De trein rijdt over een rails.

Treffen we het eerste gevaar vaak aan? Zijn er veel predikers die in een kerkdienst staan als in een evangelisatiedienst? We kunnen vrijwel zeker stellen dat dit in onze kerken niet algemeen voorkomt; zo wordt er onder ons niet gepreekt. Ook in de engere kring gemeenten die zich aangesproken weten door de doelstelling van

Bewaar het pand; laat ik het kind maar bij de naam noemen, niet om separatistisch te doen, maar om duidelijk te zijn. Het is echter wel zo, dat in genoemde kringen gevoeld wordt dat de mens wederomgeboren moet worden en dat hij nimmer ontkomt aan de noodzaak van zelfonderzoek.

Is het Bijbels om zo over de gemeente te denken? Zegt de NGB niet dat de kerk een heilige vergadering is van alle ware gelovigen, al hun zaligheid verwachtend in Christus Jezus, gewassen zijnde door Zijn bloed, geheiligd en verzegeld door de Heilige Geest (art. 27)? Dat is de kerk inderdaad naar haar wezen. Zoals we kunnen zeggen dat er koren op de akker staat, terwijl we natuurlijk weten dat stro en kaf veel moeite veroorzaken, als er geoogst wordt. We vergeten echter niet dat de kerk dit in haar wezen is. Dat moet vast staan. Spreken we echter over de gemeenten, dan hebben we het over de verbondsgemeente. Daarover kunt u nader onderwijs krijgen in de Heid. Catechismus, in antwoord 74 (de kinderen zijn in het verbond Gods en Zijn gemeente begrepen), in antwoord 54 (de gemeente wordt vergaderd uit het ganse menselijke geslacht); ik wijs ook op antwoord 65: (de Heilige Geest werkt het geloof in onze harten door de verkondiging van het heilig Evangelie). Er is een tweërlei aspect als we spreken over de gemeente: het is de verbondsgemeente en tegelijk in haar wezen de gemeente, uitverkoren ten eeuwige leven. Dit hangt ook samen met het tweërlei aspect van de schenking en de deelachtigmaking. Ik heb hier enkele woorden aangehaald van wijlen Professor Kremer (Priesterlijke prediking, blz. 61,62).

Maar, mogen we toch de gemeente niet wat hoger aanslaan? We vinden in de Schrift heel veel sterke aanduidingen van de geestelijke positie van de gemeente. Is zij niet een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom (1 Petr.2:9)? Het zout der aarde, een stad op een berg en een licht op de kandelaar (Matth.5:13,14)? Let eens op de aanhef van de meeste brieven van Paulus, waarin hij hooggestemd de gemeente aanspreekt op het volle heil in Christus. Het ontbreekt die gemeente aan geen gave (1.Cor.1:4v). Het valt niet te ontkennen dat de gemeente zeer hoog wordt neergezet in Gods Woord. Noemt de Heere Jezus de discipelen niet Zijn vrienden en broeders? In al deze aanduidingen treffen we het ideale beeld van de kerk aan.

We moeten hier goed onderscheiden. Om met het laatste over de aanspraak tot de discipelen te beginnen:

het valt mij vaak op dat heel dikwijls de doorsnee gemeenteganger op één lijn wordt gesteld met de discipelen. Dan maken we echter wel een grote sprong. Dat gebeurt nogal eens rond het Avondmaal. Christus begeerde grotelijks dit Avondmaal te houden met Zijn discipelen. Dat wordt te makkelijk, te snel overgebracht op de gemeente. Vergeet u niet dat buiten die kring van twaalf mensen de verbondsgemeente van Israel en Jeruzalem leeft in openlijk verzet tegen Christus; straks zullen zij Hem kruisigen. Hierover zou nog wel meer te zeggen zijn. Stel altijd de vraag tegen wie de Heere in Zijn Woord spreekt. De aanspraak "Gemeente des Heeren, of: gemeente van onze Heere Jezus Christus" wekt te grote verwachtingen. Men kan deze aanduidingen goed opvatten, maar meestal hoort de gemeente er meer in dat ermee bedoeld wordt, als het er al niet mee bedoeld wordt.

Ik stel hier de volgende zaken verder tegenover: De verbondsgemeente was uitgeleid uit Egypte en deelde ruim in de beloften. Maar de apostel verklaart van hen dat zij allen onder de wolk waren, terwijl de Heere in het merendeel geen welgevallen had (1 Cor.10:1v). Zelfs hebben zij allen dezelfde geestelijke spijs gegeten.... Wel uitgeleid, maar niet ingegaan (in Kanaän). Door ongeloof. De uittocht uit Egypte was geen zaak van werkelijke levendmaking, het zag op het apart geplaatst worden als uitverkoren volk. Denkt u later aan de prediking van de profeten onder het OT. Het volk wordt genoemd: koeien van Bazan (Amos 4:1); gerusten te Sion (6:1); Hosea moet in 1:9 het volk benoemen met de namen van Lo-ammi (niet Mijn volk), Loruchama (niet ontfermd). Er zijn zo heel veel voorbeelden te geven. De gang van het bondsvolk onder het OT is één grote teleurstelling. In de dagen van de Zaligmaker is het niet anders. Christus spreekt onthutsend ernstig tot het volk: Gij zijt uit de vader de duivel (Joh.8:44). In het zesde hoofdstuk van dezelfde apostel gaan duizenden massaal bij de Heere vandaan, terug naar huis. Hier spreken we over de verbondsgemeente.

Ja maar, dat wordt later na Pinksteren anders? Zeker wel. Paulus spreekt positiever over de gemeente? De hoge bewoordingen van deze apostel, die ik zoëven aanhaalde, betreffen de gemeente van Corinthe. Juist deze gemeente wordt in dezelfde brief aangesproken op verschrikkelijke ongeestelijke wantoestanden. Er was sprake van verdeeldheid, van dronkenschap rond het Avondmaal, er kwam hoererij voor, de opstanding werd ge-

loochend, de censuur moest veelvuldig toegepast worden. De tweede brief van Paulus aan die gemeente tekent een onthutsend beeld. Ik heb zoëven aangegeven er goed op te letten tot wie de Heere spreekt. Maar let er ook op op welk tijdstip de Heere spreekt. Is de gemeente kortgeleden gesticht, dan is de bekering een duidelijk waar te nemen zaak; maar bestaat die gemeente wat langer, dan rukken de dwalingen en de ketterijen op, dan is er dat sluipende proces van verval en afval. Deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden. In evangelische kringen wordt gesteld dat men eens voor altijd bekeerd is. Maar dat is onder ons nooit zo geleerd, in de tijd toen de prediking in onze kerken nog algemeen krachtig en overtuigend klonk. Van de zeven gemeenten zijn er twee in de meest ernstige nood, het is vijf voor twaalf (Sardes en Laodicea). Twee zijn in heel gezegende staat, zoals het geval was in Smyrna en Filadelfia. De overige vier gemeenten vertonen een gemengd beeld. Deze zeven brieven vertonen het beeld van de kerk in alle tijden, terwijl Laodicea naar veler oordeel vooral ook speciaal een tekening is van onze tijd.

Het is nodig om de eerste lijn uit de vraag blijvend aan de orde te stellen, namelijk die van bekering en geloof, als een aanvankelijke ommekeer in mensenlevens. Algemeen zal men dat toestemmen in onze kerken. Iedere classis zal hierover eenstemmig lijken te zijn. Toch moeten we van alle kanten eerlijk zijn en erkennen dat in veel preken en meditaties, die u allemaal lezen kunt, een ander beeld wordt geschilderd. We zijn toe aan gemeentebouw, aan groeigroepen, aan kerkplanting, waarin uitkomt een bewegende activiteit naar de wereld, dat ons aanspreekt, maar helaas wel met de optimistische achtergrond, dat de

gemeente er toch wel is. En daar lijken geestelijk de wegen toch uiteen te gaan. Hier moeten wij afhaken van de tijdgeest. Het kan toch niet worden ontkend dat de Heere Jezus, Die toch de beste prediker aller tijden mag worden genoemd, juist zo onderscheidenlijk sprak tot het volk van die dagen.

Welnu, is er in uw gemeente sprake van bekering en geloof in uw gemeente, zo luidt de vraag? Hoe is dat in uw gemeente? Het is er te weinig, zo moeten we allen erkennen. Gelukkig echter zien we ook nu nog jonge mensen veranderen, vertonen sommigen in de gemeente een plotselinge koerswijziging en leeft er binnen een gemeente soms een levende honger naar het Woord. De roep om een opwekking klinkt meermalen en duidelijk.

Toch moeten we erkennen dat het te weinig wordt gehoord. Daarom is deze vraag heel belangrijk. Het is verleidelijk om een positief beeld te schetsen. Tijdens een visitatie doen we daar allemaal nogal eens aan mee. We hebben toch nog een goede en trouwe gemeente en de mensen komen trouw naar de kerk. Veel goede dingen. Daartegenover weten we dat in veel gemeenten de kerkverlating ernstige vormen aanneemt.

Om aan Johova-getuigen te ontkomen, plakken soms mensen een sticker op de deur: we zijn al bekeerd. Vreselijk, als u daar goed over nadenkt. Maar denken soms kerkmensen niet dat die sticker op hun voorhoofd of op de kerdeur zit? En dat moet er dan eerst af! Want zondaren worden door de Heere ontvangen en Hij eet met hen, maar rijken worden ledig heengezonden. Hebt u het ook zo geleerd? Dat is dan juist toch een heerlijk woord, dat zij, die alles verliezen, in Christus alles zullen kunnen vinden?

P. Roos

SNIJDEN IN DE PREDIKING. (I)

Rechte, zuivere prediking is één van de meest wezenlijke zaken voor de kerk des Heeren. Onze belijdenis zegt in art. 29 (NGB) de merktekenen om de ware Kerk te kennen zijn deze: zo de Kerk de reine predikatie des Evangelies oefent.

De prediking, of : de bediening van Gods Woord zal in de Kerk een centrale plaats moeten innemen. Daartoe heeft de Heere, de Koning der Kerk Zelf de opdracht geschonken: gaat

heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen.

Dat is het werk dat de apostelen opdroegen aan de opzieners der gemeente en aan arbeiders in het Koninkrijk Gods als Timotheus. Paulus zegt hem in II Tim. 4 : 2 PREDIK HET WOORD; HOUDT AAN TIJDELIJK EN ONTIJDELIJK.

Door alle eeuwen heen is en blijft dat de roeping voor herders en leraars. Tot

op de dag van vandaag zijn we daaraan gehouden. In de ambtelijke taak dient daarom de prediking steeds volle aandacht te krijgen. De prediking is primair omdat het Woord van God als middel der genade gesteld wordt. Luther zei dat het de Heere Zelf is Die tot ons spreekt door Zijn heilig Woord. Ook Calvijn wijst op de prioriteit van de Woorddienst. Hij leert in de Institutie dat voor de opbouw van de gemeente de zuivere prediking van het Evangelie nodig is. Dat dan, als vòòr alles en boven alles het Woord Gods verkondigd wordt, de prediker, die dienaar van dit Woord is, rijke vruchten op zijn arbeid zal zien.

Het woord dat voor prediking wordt gebruikt is vooral het woord kerugma, dat wijst op de handeling van een heraut. Een heraut die in naam van zijn koning de boodschap overbrengt tot het volk. In steden en dorpen werd hij er oudtijds op uitgezonden om met luider stem een proclamatie ter kennis van het volk te brengen. Het moest „uitgebazuind „ worden. Daarom lezen we in Markus 6 : 12 en Lukas 9 : 2 dat de Heere Zijn discipelen uitzendt om te prediken het Koninkrijk Gods. Prediken is daarom verkondigen en proclameren in de naam van Christus en op Zijn gezag niet in het verborgen maar in het publiek de boodschap van het Koninkrijk der hemelen. Het Evangelie is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft. Zulk een kracht dat het doden levend maakt. In de brief aan de Hebreeën worden we gewaarschuwd dat als het niet met geloof gepaard gaat de prediking geen nut zal doen. Het zal tegen ons getuigen. Het Woord Gods is immers levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard. Het dringt zover door dat het vaneen scheidt, ziel en geest, de volheid van het geestesleven. Ook gewrichten en merg, de organen die kracht geven aan het menselijk lichaam en het bijeenhouden. Wat voor de mens niet te delen valt, dat verdeelt het Woord van God. Het brengt een scheiding te weeg, die normaal gesproken onmogelijk tot stand gebracht zou kunnen worden en het schift overleggingen en gedachten des harten. Zo moet het onderscheid waarheid en leugen, zijn en schijn, echt en vals openbaar komen.

Daarom geeft Paulus Timotheus aanwijzingen hoe deze zich moest gedragen, hoe hij als een goed dienaar van God bezig moest zijn. „Benaarstigt u, Timotheus! Span je in, doe er alles aan om je Gode beproefd voor te stellen. Dat is „na lange beproeving door

arbeid en verdrukkingen getrouw en oprecht bevonden te worden” (Kantek.)

De Schriften moeten geopend worden. De Bijbelse boodschap van bekering en vergeving der zonden moet verkondigd, uitgelegd, verklaard en toegepast worden. En dat alles in het licht van het komen ten gerichte van de Heere, Die op de prediking terug zal komen en verantwoording zal eisen van de hoorders en de brengers van het Woord.

Daarom liggen hier ook lessen in voor allen, die met het Woord omgaan via onderwijs, verenigingen of zondagsscholen.

In de tekst, die het uitgangspunt vormt voor dit onderwerp, wordt gesproken over het recht snijden van het Woord der waarheid. Daarom gaf ik dit onderwerp de titel: **SNIJDEN IN DE PREDIKING**.

Snijden in de prediking kan vanuit twee gezichtspunten bekeken worden. Dan onderscheiden we in een onschriftuurlijk snijden in de prediking en een schriftuurlijk snijden.

Allereerst het onschriftuurlijk snijden in de prediking. Het zal duidelijk zijn dat we dat ten enenmale afwijzen. Nooit zullen we mogen afdoen of toedoen aan het Woord des Heeren. Het Woord moet blijven staan. Daarom zullen we ten aanzien van de prediking ook zeer alert moeten zijn. Als er gesneden wordt in subsidies en budgetten dan betekent het dat er iets afgaat, dat er iets wegvalt en weggesneden wordt dat niet meer terugkomt, dat we voor goed kwijt raken. In dat opzicht is het inderdaad alarmerend hoe er gesneden wordt in de prediking. Als preken al korter worden alleen maar ter wille van de tijd en ten koste van de waarheid. Gebeurt het niet dat andere liturgische onderdelen prominent naar voren worden gebracht ten koste van de prediking?. Te denken valt ook aan het gevaar van verzelfstandiging van het sacrament. Dan moet er zò gesneden worden in de prediking dat het ten koste gaat van de verkondiging van de volle raad Gods, van de doodsstaat van de mens en de totale verdorvenheid van het eenzijdige Godswerk. Dan is er grondig iets mis. De praktijk leert dan dat de prediking verzandt en niet veel verder komt dan een gemoedelijk en oppervlakkig praatje dat iedereen moet aanspreken. Meestal op politieke en actuele onderwerpen gericht van amper 15

minuten. Dan is er zo gesneden dat werkelijke zielenvragen niet meer aan de orde komen. Dat wordt niet meer „van deze tijd” geacht. Worstelingen over de vraag: hoe zal ik rechtvaardig verschijnen voor God, worden dan als achterhaald beschouwd. Dan kan de stormbal wel gehesen worden bij zulk snijden in de prediking!

Nee, snijden in de prediking naar aanleiding van II Tim. 2 : 15 wil zeggen dat de prediking gelijk staat aan snijden. Preken is snijden. Beschouw het als een groot compliment als gezegd wordt na een preek: het mes ging er vanmorgen/middag in, de dominee heeft het Woord recht gesneden. Het was wel scherp, maar niet voor tweerelei uitleg vatbaar.

Zo gaat het immers ook toe in de o.k. Wie de operatiekamer wordt ingere-den moet onder het mes. De chirurg moet het operatiemes hanteren wil het met de patient weer goed komen. De ontsteking, het gezwel moet weggesneden worden.

Als we het beeld van een chirurg en een operatiekamer voor de prediking nog even vasthouden, is er sprake van een ontwikkeling die op medisch gebied wel goed is, maar op kerkelijk en geestelijk gebied toch vragen oproept. Men is tegenwoordig wat terughoudender in het opereren. Andere methoden en nieuwere ontwikkelingen worden gevolgd. Het operatiemes brengt geen snijwonden meer aan. Met een zgn. kijkoperatie kan volstaan worden. De patient is veel sneller weer op de been en de resultaten zijn hetzelfde, terwijl risico's verminderd zijn. Medisch een vooruitgang, dacht ik, waar we dankbaar voor mogen zijn.

Maar als het snijwerk in de prediking een dergelijke ontwikkeling laat zien ligt het anders. Het schriftuurlijk snijden in de prediking loopt gevaar. Zo gebeurt het tegenwoordig wel een team van gemeenteleden of vrijwilligers m/v wordt gevormd, waarbij ieder inspraak heeft. Het is de taak van de predikant om dan ieders inbreng om te smeden tot een preek waarin voor die zondag de boodschap moet doorklinken. Duidelijk is dan het gevaar aanwezig dat zo het „alzo zegt de Heere Heere” niet meer doorklinkt. Als in de kerk de kijkoperatie terrein wint dan krijgt de kerkganger-patient hooguit een roesje en staat via zo,n „behandeling” in de kortste tijd weer buiten en vervolgt fluitend zijn weg. Daarom wijzen verklaarders bij de tekst uit II Tim.2 : 15 erop dat Paulus

Timotheus waarschuwt zijn tijd niet te verpraten en met beuzelarijen door te brengen. Het is zo gevaarlijk om je in allerlei bochten te draaien en aan het allerbelangrijkste voorbij te gaan.

Daarom wordt Timotheus opgeroepen om recht om te gaan met het Woord. Om het Woord recht te snijden.

Het snijden in de prediking, zoals de apostel Paulus Timotheus en ons dat voorhoudt, moet dus niet oppervlakkig blijven maar er diep doorgaan. De prediker kan wel zeggen dat hij veel voetstappen in zijn gemeente heeft staan, maar hij moet sporen trekken, rechte voren snijden. Want in het griekse woord zit het woord *orthos* dat wijst op een pad of een spoor dat

recht op het doel loopt. Je komt het ook tegen in woorden als *orthodox*, of *orthopedisch*. Aan recht snijden zitten dan ook meerdere kanten. De schriftverklaarders zijn niet eenstemmig als ze deze woorden toelichten. Er zijn er die denken dat het woord snijden wijst op het werk van een ploeger, anderen wijzen op een kleermaker, een zadelmaker, een metselaar, een priester, een zwaardvechter of een huisvader. De ene uitleg vult soms de andere aan en laat zien de veelkleurigheid van dit beeld. Een volgende keer wil ik nader ingaan op enkele beelden.

A. van de Weerd.

ARTHUR PINK (6)

We willen de volgende keer iets van Pink citeren en helemaal aan het eind de boeken noemen die in het nederlands zijn vertaald en verschenen. Maar eerst nog iets over zijn laatste jaren. We kunnen die jaren de 'verborgen jaren' noemen. We hebben het dan over de jaren 1936 tot 1952, het jaar van zijn dood.

De moeder van Pink overleed in de lente van 1930 op 80-jarige leeftijd. Zijn vader, die toch het middel voor hem mocht zijn, overleed in de zomer van 1933. Hij was 85 jaar geworden. Pink is er niet bij geweest, omdat hij toen nog in Amerika woonde.

Arthur en zijn vrouw Vera, die we bewonderen kunnen vanwege de offers die zij moest brengen om haar man overal maar weer te volgen, gingen in Zuid Engeland wonen. Geldzorgen waren er sinds de dood van Pink's ouders niet meer. De tijd werd gebruikt voor het schrijven, schrijven en nog eens schrijven. Vera deed het typewerk en verzorgde de verzending.

In de eerste tijd ging Pink nog naar de kerk, naar de strict baptist kapel, waar de oude ds. Popham preekte. Toen hij daar hetzelfde ondervond als bij de strict baptists in Australië, gingen Pink en zijn vrouw niet meer! "Ik word kil onder de preken van ds. Popham", zei hij; hij miste het werk van de Heilige Geest. Dat hij niet ter kerke ging blijft echter vreemd. "Het geeft een vreemd gezicht", schrijft Sinclair Ferguson, "de twee dames, van wie de Pink's een huis huurden (en die op een andere etage woonden van hetzelfde huis) zich klaar te zien maken voor de kerk, de kerkklokken te horen lui-

den, en dan Pink in zijn kamer te zien zitten, dezelfde Pink die het Woord Gods zo kostelijk kan uitleggen, bezig, vooral op zondag, met het voeren van zijn uitgebreide correspondentie".

Vera bleef bij haar man. Ze schreef aan een vriendin: "Ofschoon het een beproeving is om hem die de gave heeft te preken, te zien zitten met zijn mond gesloten, toch zien we het als Gods weg". Ze maakte zich ook wel eens zorgen om haar man, die de ganse dag maar thuis zat op een enkel halfuur na voor boodschappen, en geen ontspanning kende. Het kostte wel enige moeite, maar ze kreeg hem zo ver een hobby te gaan doen, namelijk het verzamelen van postzegels.

In de dagen dat iedereen de wereldgeschiedenis volgde en mannen als Hitler en Mussolini in het vizier hadden, in de dagen van de val van Tsjecho-Slowakije, was Pink bezet met het schrijven van artikelen die het Koninkrijk van God aangaan.

De tweede wereldoorlog brak uit. Pink, die zich nergens mee wilde bemoeien en buiten de oorlog wilde blijven, moest ondervinden dat de oorlog naar hem toe kwam. Zuid Engeland lag in de vuurlinie. Hun woonplaats werd voortdurend bestookt; bommen vielen, soms erg dichtbij. De schuilkel-der moest vaak worden opgezocht. Aanvankelijke adviezen van vrienden om te vluchten, werden afgewezen. Het werk ging voor! Maar toen bij een explosie meer dan 50 medeburgers omkwamen, werden de spullen opnieuw ingepakt. En verhuisden de zwervers over Gods aarde opnieuw. Het zou de laatste verhuizing zijn.

Hun reisdoel was het noorden. Hun huis stond in het kleine havenstadje Stornoway, in het uiterste Noordwesten van de Britse eilanden. In Stornoway nam Pink niet deel aan het sociale leven, waar men juist zoveel van hield daar. Maar Pink leidde nu eenmaal met militaire precisie zijn eigen, ge-disciplineerde leven en wilde daarvan niet afwijken.

Dat hij niet meedeed aan het publieke leven, wil niet zeggen dat hij geen oog had voor zijn naaste. Daar getuigen zijn vele brieven wel van! Toch leefde hij een teruggetrokken leven. Bezoek werd niet op prijs gesteld, zo schreef hij in zijn maandblad. Mensen kwamen altijd met dezelfde dingen en vooral adviezen aan mijn adres, zei Pink. Ik moest eens meer dit en eens meer dat. Nu, dat weet ik wel. Ik heb een taak die ik moet volbrengen!

Een trouw lezer van Pink's maandblad, wilde eens koste wat het kost Pink ontmoeten en had er een dagenlange reis voor over. Onverwacht stond hij aan de deur en Mrs. Pink dacht niet dat hij terecht kon bij haar man. Na sterk aandringen mocht hij warempel binnenkomen en verbleef zelfs meer dan 2 uur op de studeerkamer! Maar plotseling zei Pink dat het nu mooi genoeg geweest was en de bezoeker kon vertrekken. In zijn maandblad kwam Pink op dit bezoek terug en schreef dat hij dergelijke bezoeken niet wilde aanmoedigen, want we kunnen net zo goed schriftelijk communiceren, zei hij. Ik houd van een ongestoorde rust om te kunnen studeren.

Pink bezocht 4 of 5 keer de engels-talige kerkdienst (men sprak daar het Gaelisch), maar hield het daarna voor gezien. Levenloos, was zijn commentaar. Hoewel Pink en de plaatselijke predikant, ds. MacRae dicht bij elkaar woonden, hebben ze elkaar in de 12 jaar dat Pink er woonde, nooit ontmoet. Pink benaderde MacRae eerst per brief en vroeg of die eens op een morgen kennis wilde komen maken. Het antwoord van MacRae was: 's morgens kan ik niet, dan studeer ik. De middag zal beter zijn, waarop Pink schreef dat hij 's middags studeerde en daarmee was het af. Na de dood van Pink, toen MacRae langzaam aan ging begrijpen dat Pink toch een groot man was geweest, betreurde hij de koppigheid, waaraan ze zich beiden schuldig hadden gemaakt.

Van de naoorlogse jaren, de laatste jaren van Pink's leven, weten we weinig. Pink bleef na zijn schrijverswerk trouw aan zijn postzegelverzameling, en kon zich ook wel eens ophouden in de groentetuin. Hij hield van wan-

delen in de wind. Een auto bezaten ze niet. Uit de brieven maken we ook niet veel op. Ze maakten natuurlijk maar weinig mee. Ze hadden genoeg gereisd en beleefd!

In het jaar 1951 ging Pink lichamelijk achteruit; hij viel af, terwijl hij toch altijd al mager was. Op 1 april 1952 werd hij 66 jaar. Toen gaf hij voor het eerst te kennen dat het vele werk, met name de correspondentie, hem teveel werd. Hij begon te lijden aan een vorm van bloedarmoede. Medicijnen wilde hij niet gebruiken, om zijn geest zo helder mogelijk te houden. Hij hield zich in zijn artikelen voor het maandblad bezig met Jozua, net zoals ook Calvijn in het laatst van zijn leven met het boek Jozua bezig was. Ook behandelde hij 1 Johannes. Zijn laatste artikel, voor hij zijn pen neerlegde, ging over 1 Joh. 3:1 "Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft"., en was getiteld Amazing Grace, Gods grote, geweldige, onbegrijpelijke liefde. Een passend slot!

In zijn laatste dagen citeerde hij veel Gods Woord vanaf zijn bed. Vera hoorde hem bijv. zeggen: Hij doet mij niet naar mijn zonden en vergeldt mij niet naar mijn ongerechtigheden. Een van zijn laatste woorden waren: de Schrift verklaart zichzelf.

Op 15 juli 1952 stierf hij.

Vera overleefde hem ongeveer 10 jaar; zij stierf op 17 juli 1962.

In hun laatste woonplaats op aarde, Stornoway, liggen de zwervers begraven. Ze zijn thuisgekomen bij hun God.

K. Hoefnagel

KINDERZANGDAG IN GENEMUIDEN

Via dit persbericht willen we jongens en meisjes (groep 4 t/m 8) uitnodigen voor een kinderzangdag in Genemuiden (Grote Kerk, Kerkplein) op DV zaterdag 7 oktober a.s.

Op deze dag hopen we een CD op te nemen t.b.v. Stichting Stephanos en de Zending Gereformeerde Gemeenten

De eenvoudige Psalmen, gezangen die we hopen te gaan zingen zijn niet moeilijk zodat we na wat oefenen direct gaan opnemen.

De dag duurt van 9.00 uur tot ongeveer 16.00 uur, neem je lunchpakketje mee en een flesje drinken voor in de pauzes. Vanaf 13.30 zijn ook jullie (groot)ouders, broers en zussen welkom om een gedeelte van de CD sa-

men met hun op te nemen.

Iedereen vanaf ongeveer 8 jaar is dus van harte welkom! We vinden het i.v.m. de verdere organisatie van de dag fijn dat je jezelf (met evt. andere familieleden) aanmeldt bij de organisatoren van de kinderzangdag: Jan Luteijn, 0113 502958 of Martin Weststrate 0113 212122, die geven je dan verdere info over de dag en kunnen jullie een verkoopformulier toesturen om de Cd, waarop jezelf gaat meezingen, te gaan (voor)verkoopen. Als stimulans ontvang je per verkochte CD een beloning.

SHEKEL OPGERICHT

Stichting financieel beheer voor mensen met een verstandelijke handicap

Onder (wettelijk) vertegenwoordigers van mensen met een verstandelijke beperking binnen de reformatische gezindte blijkt behoefte te bestaan aan een onafhankelijke stichting voor financieel beheer. Meestal ontstaat deze behoefte zodra de eigen familie bijv. door ouderdom niet meer in staat is om de financiële belangen naar behoren te behartigen.

Complexiteit van belastingaangifte en regelgeving spelen hierbij een belangrijke rol.

Ook het dragen van verantwoordelijkheid is niet altijd eenvoudig.

Het beheer van vermogen behoort echter niet tot de taak van zorgaanbieders, aangezien er dan verstrengeling van belangen kan ontstaan.

De Centrale Cliëntenraad van Siloah achtte het daarom wenselijk om tot de oprichting van een stichting voor financieel beheer te komen.

Inmiddels is Shekel, de stichting bewoners- en cliëntengelden reformatische zorginstellingen, opgericht.

Shekel heeft volgens haar statuten ten doel het op zich nemen van het bewindvoederschap als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek. Dat betekent

dat Shekel het beheer overneemt van inkomens- en spaargelden en alle de daarbij behorende administratieve taken, zoals belastingaangifte.

Het bestuur wordt gevormd door: K. de Wit (voorzitter). A.M. Visser (penningmeester), mevr. G. Blok-de Ruiter (secretaris) en M. de Jong. De laatstgenoemde neemt deel namens de Vereniging Helpende Handen.

De besturen van Adullam en De Schutse zijn geïnformeerd over de oprichting van deze Stichting.

Diemen, september 2006

Voor nadere informatie:

Mevr. G. Blok-de Ruiter

Tel. 020-6904205

Email: g.blok-deruiter@kpnplanet.nl

VOGG IN DE GROTE OF ST. BAVOKERK TE HAARLEM.

D.V. Zaterdag 21 oktober a.s. hoopt de VOGG haar Landelijke orgel- en samenzangdag te houden inde St. Bavo te Haarlem.

De organisten van die dag zijn Jos van der Kooy en Chiel Jan van Hofwegen. Het programma zal literatuur, improvisatie en veel samenzang bevatten. Jos van der Kooy zal o.a. twee koraalfantasieën van Max Reger uitvoeren. Aan het einde van de dag is er voor belangstellenden de gelegenheid om een korte excursie naar de speeltafel te maken. Vanaf 10.15 uur zijn de bezoekers van harte welkom in de koffiehoeke van de St. Bavo. Om 10.45 start het programma.

Het programma kunt u vinden op de website van de VOGG: www.kerkenmuziek.nl

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Chiel Jan van Hofwegen (tel. 078-6913222) of www.chieljanvanhofwegen.nl

Bescherm joodse kinderen tegen terreur!

De christelijke stichting

"Vrienden van het Cheider"

- Zorgt voor beveiliging van de joods- orthodoxe school "het Cheider" in Amsterdam
- Keert zich tegen antisemitisme en terreur
- Helpt joodse kinderen

Maak uw gift over op Giro 419925 Bank 65.30.14.643

t.n.v. Vrienden van het Cheider- Veenendaal

Zie ook onze website www.cheidervrienden.nl